

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीरामायनमोनमः ॥ युद्धेक्षोगणान्हत्वापुष्पकेणनिजांपुरीं ॥ सीतासहचारीत्यरेजेरामोभिषेचितः ॥ १ ॥ एवंहनूमतःसकाशासीतावृत्तांतंश्रुत्वा ॥ कृत
कार्यंभृत्ये त्वामिनउचितांदत्ति लोकेभ्यउपदेष्टुं हनूमंतमस्तौषीदित्याह ॥ श्रुत्वेति ॥ उत्तरं प्रियत्रयणोत्तरकालयोग्यं ॥ १ ॥ सुविदुर्लभं भूलोकेदुःखेनलभ्यं यद्वस्तुसीता
रूपं तद्विषयंयत्कार्यमन्वेपणरूपं तद्धनूमताकृतं ॥ यद्धरणीतलेऽन्येन मनसापिनशक्यं कर्तुमितिशेषः ॥ अतएवदुर्लभत्वमुक्तं ॥ २ ॥ अन्याशक्यत्वमेवाह ॥ नहीति ॥ ३ ॥ देव
दानवयक्षाणामितिकरणेशेषत्वेनविवक्षितेषठी ॥ ४ ॥ तं प्रविष्टः निक्रमेत्पुनः स्वदेशमागच्छेत् ॥ प्रवेशोपिदुर्लभइत्याह ॥ कइति ॥ योहनूमतःसमेनस्यात्सकोविशेदित्यन्य

श्रीरघुवीरायनमोनमः ॥ श्रुत्वाहनूमतोवाक्यंयथावदभिभाषितं ॥ रामः प्रीतिसमायुक्तोवाक्यमुत्तरमब्रवीत् ॥ १ ॥ कृतंहनूमताका
र्यंसुमहद्विदुर्लभं ॥ मनसापिचदन्येननशक्यंधरणीतले ॥ २ ॥ नहितंपरिपश्यामियस्तरेतमहोदधिं ॥ अन्यत्रगरुडाद्यायोरन्यत्रच
हनूमतः ॥ ३ ॥ देवदानवयक्षाणांगंधर्वोरगरक्षसां ॥ अप्रघृष्यांपुरीलंकारावणेनसुरक्षिताम् ॥ ४ ॥ प्रविष्टस्त्वमाश्रित्यजीवन्को
नामनिक्रमेत् ॥ कोविशेत्सुदुराधर्षीराक्षसैश्चसुरक्षितां ॥ ५ ॥ योवीर्यवलसंपन्नोनसमःस्यादहनूमतः ॥ भृत्यकार्यंहनूमतासुग्रीव
स्यकृतंमहत् ॥ एवंविधायस्वबलंसदृशंविक्रमस्यच ॥ ६ ॥ योहिभृत्योनियुक्तःसम्भर्त्राकर्मणिदुष्करे ॥ कुर्यात्तदनुरागेणतमाहुःपुरु
षोत्तमम् ॥ ७ ॥ योनियुक्तःपरंकार्यंनकुर्यान्नृपतेःप्रियं ॥ भृत्योनियुक्तःसमर्थश्चतमाहुर्मध्यमंनरम् ॥ ८ ॥ यः ॥ ९ ॥ विक्रमस्य सदृशंस्वबलंस्वव
लकार्यं समुद्रलंघनलंकाप्रवेशरूपं विधाय हनूमता महत् उक्तादधिकमपि सुग्रीवस्य भृत्यकार्यं सुग्रीवभृत्यत्वोचितं कार्यं सीतादर्शनवनभंगादिरूपं कृतं ॥ ६ ॥ हनूमतो भृत्योत्त
मत्वं दर्शयितुं उत्तमादिभृत्यानां लक्षणान्याह ॥ नहीति ॥ यो भृत्यो भर्त्रा दुष्करे कर्मणि नियुक्तस्तत्कार्यं कृत्वा तदनुरागेणोक्तकार्याविरोधेन कार्यंतरमपि कुर्यात् तंपुरुषोत्तमं
भृत्यपुरुषेषुष्टमाहुः ॥ ७ ॥ यस्तु युक्तो बुद्ध्या समर्थश्च सन् परं स्वामिसंदिष्टादधिकं नृपतेः प्रियं न कुर्वीत् ॥ किंतु संदिष्टमेव कुर्यात् तं मध्यममाहुः ॥ भृत्यस्तु यः परं कार्यं न कुर्यान्नृ
पतेः प्रियं ॥ भृत्यो भृत्यः समर्थोऽपि तमाहुर्मध्यमं नरमिति पाठे ॥ यः समर्थोऽपि भृत्यः परं कार्यं न कुर्यात्स भृत्यः उक्तमात्रकरणान् अधिकाकरणाच्चा भृत्योऽतस्तं मध्यममाहुः ॥ ८ ॥